

KÜTAHYA İLİNİN TURİZM POTANSİYELİNİN COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ KULLANILARAK BELİRLENMESİ

Determination of the Tourism Potential of Kutahya Province Using Geographical Information System

Dr. Öğr. Üyesi E. Seda ARSLAN

Süleyman Demirel Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Isparta/TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1592-5180>

Dr. Öğr. Üyesi Ömer K. ÖRÜCÜ

Süleyman Demirel Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Isparta/TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2162-7553>

ÖZET

Turizm ekolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel bir olgudur. Bu olgunun doğası gereği turizm faaliyetleri gerçekleştirildiği bölgenin ya da yörenin söz konusu özellikleri kapsamında şekillenir, değerlendirilir ve gelişir. Turizmin gelişmesi sosyal ve kültürel anlamda genel olarak olumlu etkiler yaratırken, kalkınma faaliyetlerine bağlı olarak şekillenen ekonomik çıkarlar ekolojik olarak olumsuz sonuçlara neden olabilmektedir. Turizmin doğal ve kültürel kaynaklar üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve turizm faaliyetlerinin sürdürülebilir olması gerçekleştirildiği alanlardaki turizm potansiyelinin irdelenmesi ile mümkün olabilir. Bu gerekçe ile çalışmanın amacı Kütahya ilinin turizm potansiyelinin coğrafi bilgi sistemleri kullanılarak belirlenmesidir. Çalışmada turizm potansiyeli haritaları eğim, bakı, yükseklik gibi doğal veriler ile arazi kullanımı, ulaşım ve altyapı gibi kültürel veriler birlikte analiz edilerek oluşturulmuş ve turizm faaliyetleri için uygun alanlar doğal ve kültürel peyzaj potansiyeli bağlamında irdelenmiştir. Turizm potansiyeli haritalarının oluşturulmasında ArcMap 10.6 programından yararlanılmıştır.

Anahtar kelimeler: Turizm potansiyeli, coğrafi bilgi sistemleri, Kütahya

ABSTRACT

Tourism is ecological, economic and social phenomenon. Tourism activities are formed, developed and evaluated within the scope of the mentioned characteristics of the region or province where it realized in accordance with nature in this phenomenon. In general while the development of tourism has positive social and cultural impacts, it could have negative ecological consequences because of the economic interests shaped by development initiatives. Annihilating the negative effects of tourism on natural and cultural resources for living sustainable way could be possible by scrutinizing tourism potential of a land or area where tourism activities are realized. In this context the aim of this study is determining tourism potential of Kütahya by using geographical information system. Tourism potential maps are created by analyzing natural data such as slope, aspect, elevation and cultural data such as land use, transportation and infrastructure. Then suitable areas are examined in terms of natural and cultural landscape potential. ArcMap 10.6 program are used to create tourism potential maps.

Key Words: Tourism potential, geographical information system, Kütahya

1. GİRİŞ

Turizm toplumların kalkınması için geçtiğimiz yüzyılda önemli bir rol oynamıştır. Alternatif turizmin giderek önem kazanması ile birlikte klasik turizm anlayışının ötesinde insan refahına ve kaliteli yaşam standartlarına uygun turizm anlayışları geliştirilmiştir. Bu anlayışların temelinde kuşkusuz doğayla iç içe olma fikri yer almaktadır.

Dünya genelinde değişen turizm anlayışı doğa ile bütünleşme, tarihi ve kültürel izleri yerinde görme, kültürel etkileşimde bulunma ve alışveriş ortamları olarak ilgi alanlarının değişimine de neden olmuştur (Emekli, 2003).

Yoğun iş temposu, stres, trafik ve gürültü gibi olumsuzlukların neden olduğu etkiler sebebiyle bunalan insanlar tatillerini korunmuş ve temiz bir çevrede geçirmeyi istemektedirler (Mercan ve

Pak, 2014). Bununla birlikte, turizm algısında yaşanan değişim alternatif turizm türlerine olan yönelimi giderek artırmaktadır (Ongun, Gövdere, ve Çiçek, 2016). Baykan (2007) alternatif turizmi “İçerdiği çeşitli turizm aktiviteleri sayesinde farklı bölgeleri turizm faaliyetleri içine alarak, belli bölgeler üzerinde yoğunlaşmayı azaltan ve turizmi 12 aya yayan; çevre, yerli halk ve turistler ile olan ilişkileri kuvvetlendiren bir turizm çeşidi” olarak tanımlamaktadır (Çelik, 2018).

Sosyal ve kültürel farklılıklar ve zenginliklerin yanında sahip olduğu iklim özellikleri, yer şekilleri, flora, fauna ve hidrografik özellikleri ile önemli değerler barındıran ülkemizde alternatif turizme yönelme daha büyük bir önem arz etmektedir (İlhan ve ark., 2017). Bazen de söz konusu zenginlikleri barındıran doğal yapıdaki değişimler alternatif turizme yönelik talebin değişiminde önemli etkenler kapsamında değerlendirilmekte ve iklim ve arazi yapısının değişmeye devam etmesi halinde turizm planlamaları doğal yapıya uygun şekilde yapılması gereği vurgulanmaktadır (Yıldız, 2009).

Ulaşılabilirliğin artması sonucunda gelişen turizm faaliyetleri, aktivitenin gerçekleştiği coğrafya ile doğrudan bir etkileşim içindedir. Bu yüzden doğal ve kültürel peyzaj değerleri, turizm potansiyelini belirleyen başlıca değerler olarak görülebilir (Kaplan ve Örucü, 2019). Bu kapsamda turizm faaliyetlerinin yapılacağı alanların potansiyelini belirlemeye yönelik tespit çalışmaları son derece önemli olmaktadır.

Çalışma alanı olarak seçilen Kütahya ili Türkiye Turizm Stratejisi 2023’de (KTB, 2007:33) alternatif turizm çeşitlerinden kültür turizmi bağlamında marka kentler oluşturulması hedefleri kapsamında ele alınmış kentlerden birisidir. Ayrıca sağlık ve termal turizm master planı hazırlanması öngörülen Frigya sağlık ve termal turizm bölgesinde yer almaktadır (Kültür ve Bakanlığı, 2007).

Türkiye Turizm Stratejisi 2023’de belirtilen hedeflerin dışında sahip olduğu ormanlar ve doğal peyzaj değerleri ile Kütahya ili alternatif turizm bağlamında önemli bir merkez konumundadır. Bu bağlamda yapılması öngörülen turizm planlama çalışmaları için alternatif turizm potansiyelinin belirlenerek mekânsal ve sayısal olarak ifade edilmesi gereği doğmaktadır.

Bu gerekten hareketle çalışmanın amacı Kütahya İli örneğinde turizm potansiyelinin belirlenmesi ve coğrafi bilgi sistemleri (CBS) kullanılarak çalışma alanına ait doğal ve kültürel değerlerin sayısal ortamda irdelenmesidir. Coğrafi bilgi sistemleri turizm potansiyelin belirlenmesinde uluslararası literatürde de özellikle son yıllarda yaygın şekilde kullanılmaktadır. Nino ve ark. (2017), tehlike altında ve endemik türlerin yaşam ortamları olan koruma alanlarında gerçekleştirdikleri çalışmada ekoturizm potansiyeli belirlemek için CBS’den faydalanmışlardır. Benzer şekilde Makhadmeh ve ark. (2018) arkeolojik ve tarihi alanların turizmle ilişkili taşıma kapasitesinin belirlenmesinde CBS’yi araç olarak kullanmışlardır.

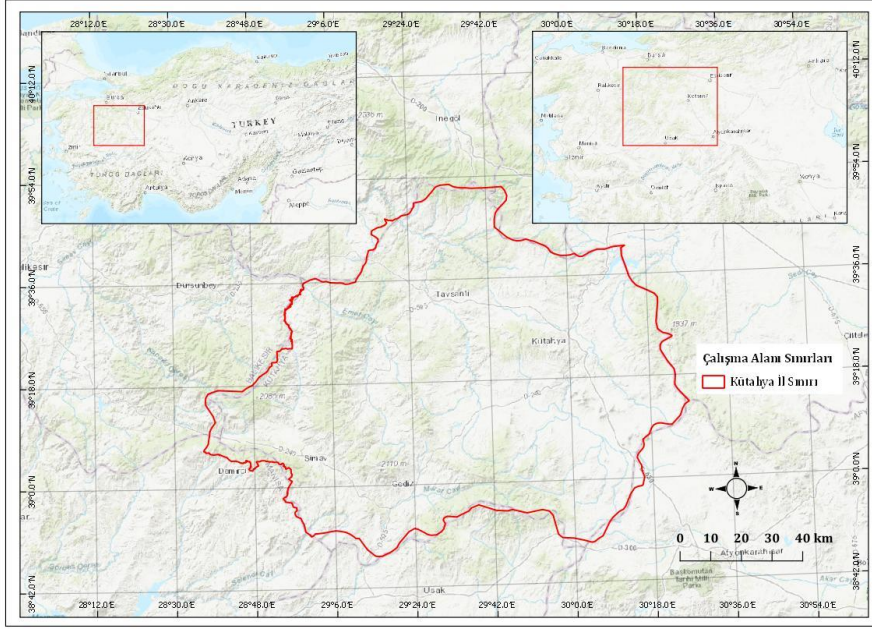
Bu kapsamda çalışma alanına ait doğal ve kültürel peyzaj değerleri potansiyel olarak çalışma alanında öngörülen turizm türleri ile ilişkilendirilmiş ve sayısal ortamda doğal ve kültürel peyzaj değerlerini ifade eden katmanlar çoklu kriter analizi kullanılarak çakıştırılmıştır.

Sonuç olarak mevcut potansiyel bağlamında turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirliğine yönelik öneriler geliştirilmiştir. Bu çalışmanın doğal ve kültürel peyzaj potansiyelini dikkate alan turizm planlamaları için altlık oluşturacağı düşünülmektedir.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmanın ana materyalini Kütahya ili ve sahip olduğu doğal ve kültürel peyzaj değerleri ile konaklama ve ulaşım altyapı değerleri oluşturmaktadır. Kütahya ili Ege Bölgesi’nde İç Batı Anadolu kısmında yer almakta ve kuzeyinde Bursa, kuzeydoğusunda Bilecik, doğusunda Eskişehir ve Afyon, güneyinde Uşak, batısında ise Manisa ve Balıkesir illeri bulunmaktadır (Şekil 1). Konumu itibarı ile alternatif turizm bölgelerine yakın olmakla birlikte bünyesinde barındırdığı, doğal ve kültürel kaynakların zenginliği ile de doğa, kültür ve termal turizm faaliyetlerinin

gerçekleştirilmesine olanak tanımaktadır.

Şekil 1. Çalışma alanının coğrafi konumu (Orijinal 2019)

Çalışmada yöntem olarak Sertkaya (2001), Örüçü (2002) ve Kaplan ve Örüçü (2019)'ın çalışmalarında kullandığı yöntem olan turizm ve rekreasyonel potansiyel belirleme yöntemi bu çalışmaya uyarlanmış ve 5 aşamada yürütülmüştür. Bu yöntemle göre bir alanın turizm potansiyeli (TP);

$TP = \text{doğal değerler} + \text{sosyal ve kültürel değerler (Bi)} + \text{turistik altyapı değerleri (Ci)} + \text{olumsuz alan kullanımı değerleri (Di)}$ şeklinde formülüze edilir (olumsuz alan kullanımı (-) değer olarak alınır). Bu formüle;

$A_i = \text{Alan Kullanımı} + \text{Korunan alanlar} + \text{Rekreasyon alanları (Mesire yerleri, kent ormanları vb.)}$

$B_i = \text{Tarihsel Anıt ve Mekanlar} + \text{Müzeler} + \text{Arkeolojik Alanlar} + \text{Dinsel Değerler}$

$C_i = \text{Ulaşılabilirlik} + \text{Konaklama tesisleri}$

$D_i = \text{Maden ocağı} + \text{Boşaltım ve İnşaat sahaları} + \text{Endüstriyel alanlar}$

alt parametrelerinden oluşur.

Bu bilgiler doğrultusunda çalışmanın birinci aşaması olarak Kütahya iline ait doğal ve kültürel değerler ve turistik altyapıyı oluşturan konaklama tesisleri literatür taramaları turizm master planı ve sosyal medya kaynaklarından belirlenmiş Google Maps altlık haritası kullanılarak nokta veri olarak işlenmiştir.

İkinci aşamada ulaşım haritası için Openstreetmap ve arazi kullanım haritası CORINE projeleri kapsamında Türkiye'ye ait veriler indirilmiş ve Kütahya il idari sınırlarına göre kesilmiştir. Çalışma kapsamında kullanılan tüm veriler koordinat sistemi WGS 84 UTM 35N olarak ayarlanmıştır.

Üçüncü aşamada elde edilen ve vektörel olarak düzenlenen doğal, kültürel, su yüzeyleri, alan kullanımı ile ulaşım katmanları ArcMap 10.6 programında Öklit mesafe komutu (Euclidian distance) kullanılarak etki alanı 2000 m olacak şekilde mesafe analizi yapılmıştır.

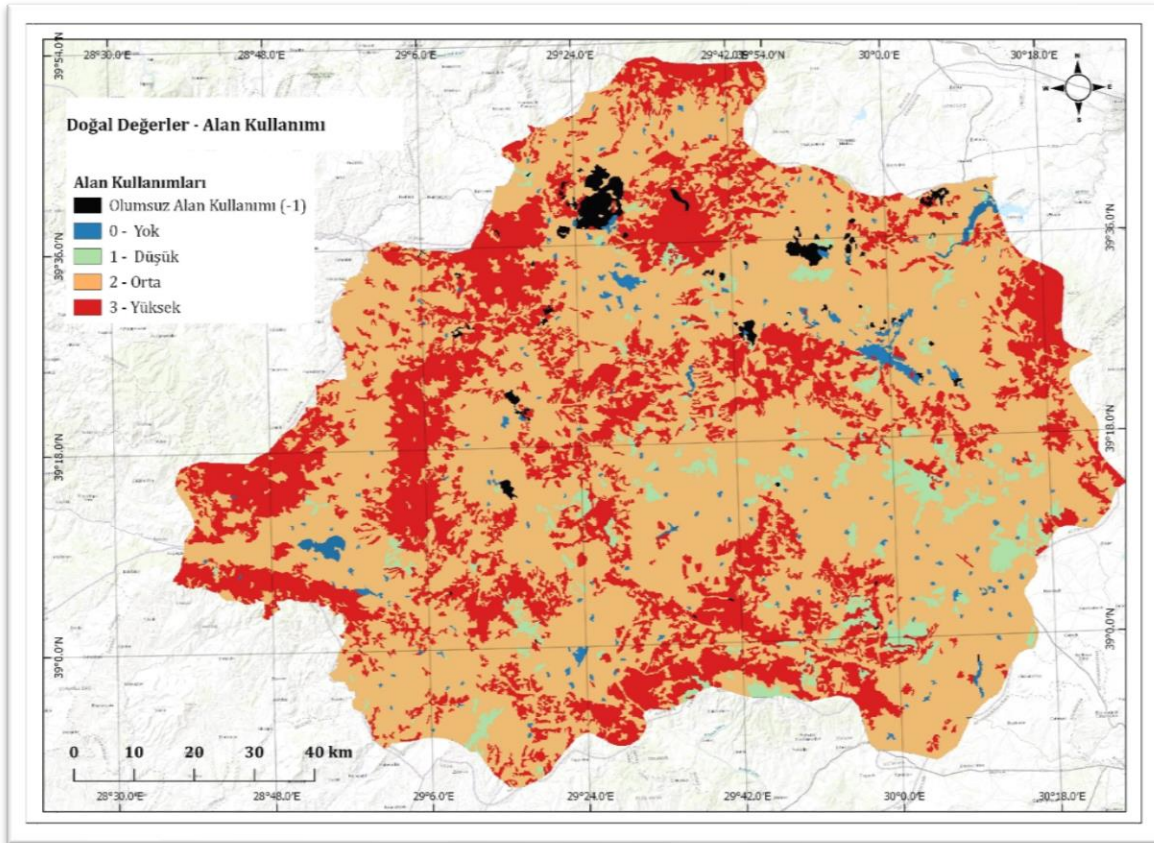
Dördüncü aşamada mesafe analizi ile elde edilen raster veriler turizm potansiyeli açısından 800 m'ye kadar yüksek (5) 800 – 1500 m orta (3) ve 1500 m ve üstü düşük (1) olacak şekilde kaynak noktaya yakınlık değerleri kullanılarak yeniden sınıflandırılmıştır.

Beşinci ve son aşamada ArcMap 10.6 programında çakıştırma (overlay) analizi ile bir alanın turizm potansiyelini oluşturan ($TP=A_i+B_i+C_i+(-D_i)$) formülü kullanılarak ağırlıklı toplam çakıştırma (weighted sum) işlemi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen raster veri yüksek orta ve düşük alanlar olarak sınıflandırılmış ve Kütahya ilinin turizm potansiyel haritası elde edilmiştir.

Çalışma kapsamında elde edilen tüm vektörel ve raster verilerin hazırlanmasında ve harita haline dönüştürülmesinde QGIS 3.10.0 programı ve eklentilerinden faydalanılmıştır.

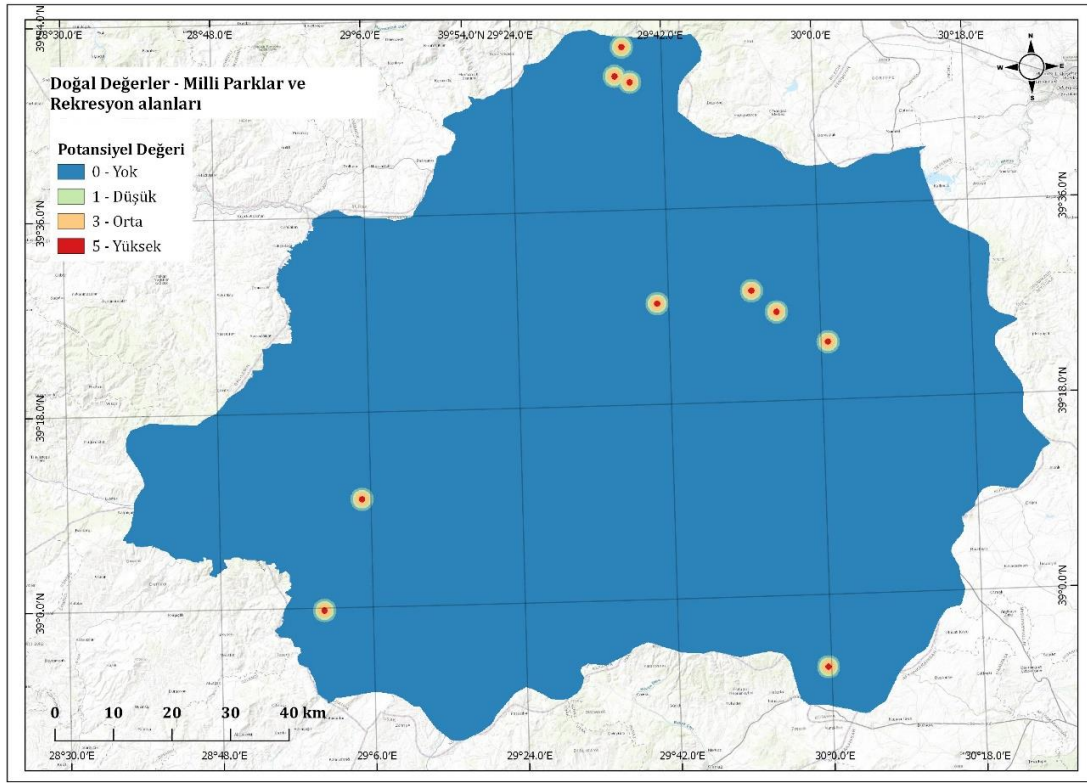
3. BULGULAR

Çalışmada CORINE 2018 verilerinden faydalanılarak Kütahya ilinin doğal kaynak değerleri arazi örtüsü ve arazi kullanımı turizm potansiyeli açısından yeniden sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmaya göre orman alanları ve orman kıyısı alanlar ile kentsel yeşil alanlar, spor ve eğlence alanları turistik potansiyeli en yüksek alanlar (5) olarak sınıflandırılırken, tarımsal alanlar orta (3) yapay bölgeler düşük (1) potansiyeli sahip alanlar olarak sınıflandırılmıştır. Arazi Örtüsü ve arazi kullanımı açısından maden ocağı, boşaltım ve inşaat sahaları ile endüstriyel vb. alanlar turizm açısından olumsuz alan kullanımı olarak değerlendirilmiş ve bu alanlara (-5) değeri verilerek alan kullanımı açısından potansiyel haritası oluşturulmuştur (Şekil 2).

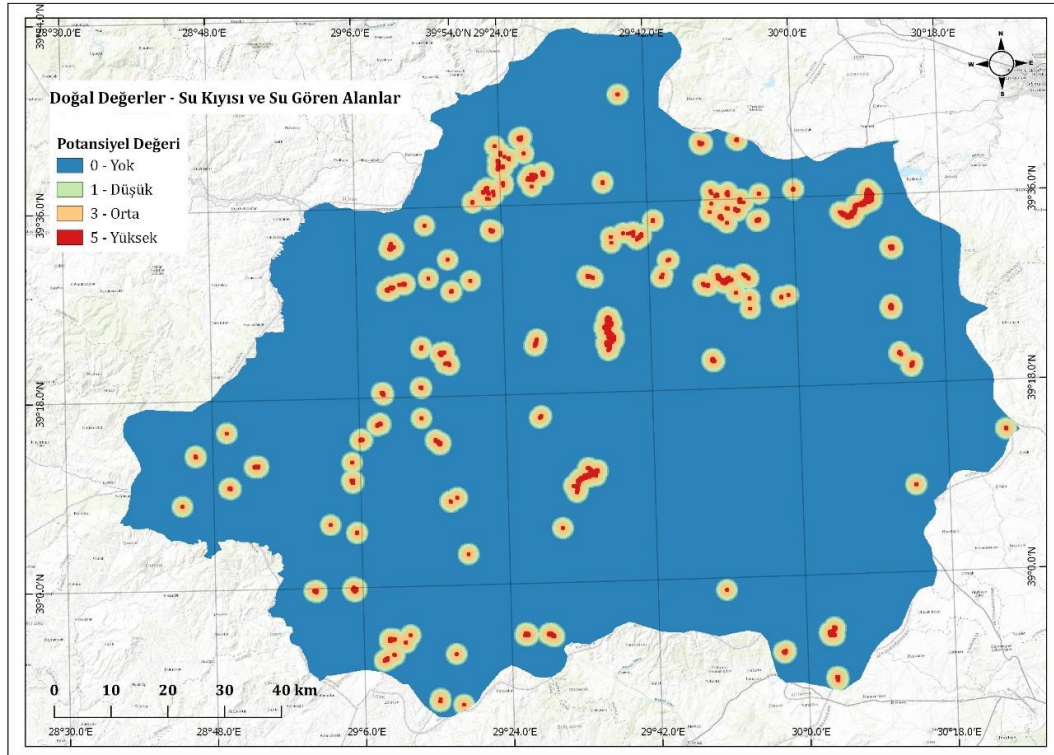
Şekil 2. Doğal değerler ve alan kullanımına göre turizm potansiyeli

Noktasal olarak sayısallaştırılan Kütahya İli'nin korunan alanlar ve rekreasyon alanları Başkomutan Tarihi Milli Parkı, Çamlıca Tabiat Parkı, Domaniç Kasalıc Tabiatı Koruma Alanı, Ebe Çamlığı Kent Ormanı, Enne Barajı Tabiat Parkı, Gölcük Yaylası Krater Gölü, Kuşu Göleti, Kütahya Kent Ormanı, Mızık Çamı Tabiat Anıtı ve Vakıf Çamlığı Tabiatı Koruma Alanı yöntemde belirtilen şekilde ele alınarak rekreasyon alanlarına yönelik potansiyel harita elde edilmiştir (Şekil 3).

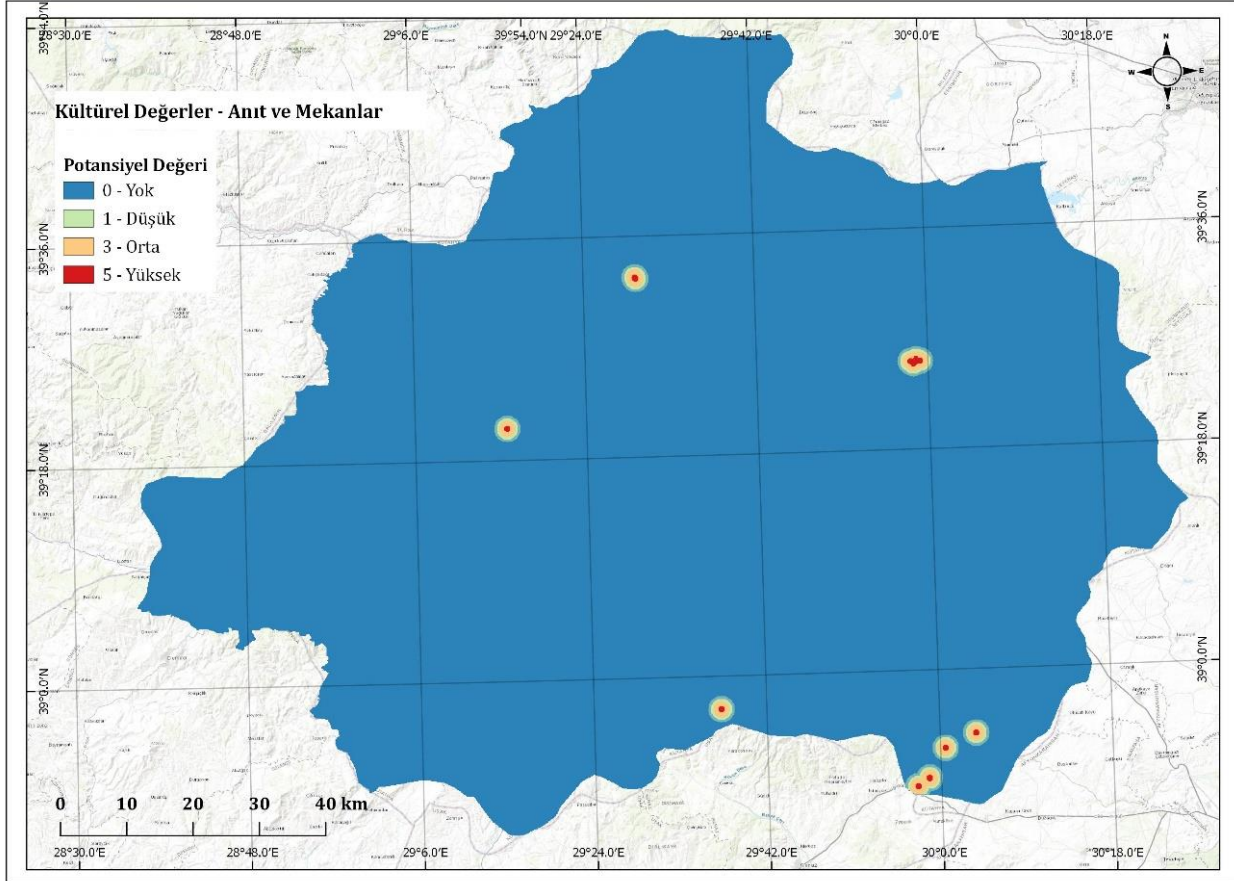
Şekil 3. Doğal değerler korunan alanlar ve rekreasyon alanlarına göre turizm potansiyeli

Bir yörenin turizm potansiyeline etki eden alanlardan biri de su kıyısı ve su yüzeyi gören alanlardır. Alansal olarak sayısallaştırılan Kütahya İli'ndeki göl, gölet ve baraj gibi su yüzeyleri ele alınarak yöntemle ilişkilendirilmiş ve sus kıyısı ve su gören alanlar için potansiyel harita elde edilmiştir (Şekil 4).

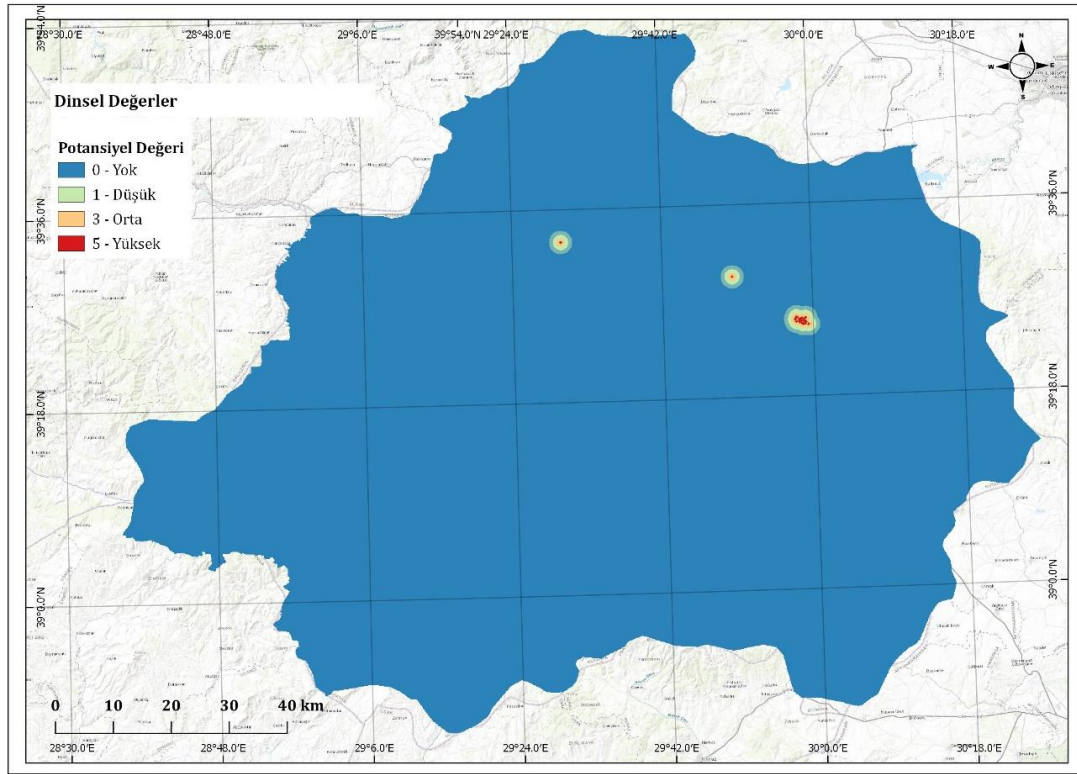
Şekil 4. Su kıyısı ve su gören alanlara göre turizm potansiyeli

Kültürel değer taşıyan anıt ve mekanlar açısından Kütahya İli'nde bulunan; Arkeoloji Müzesi, Büyük Aslıhanlar Üç Tepeler Şehitliği, Çini Müzesi, Dumlupınar Kurtuluş Savaşı Müzesi, Dumlupınar Atatürk Karargah Evi, Dumlupınar İlk Hedef Anıtı, Dumlupınar Şehitliği, Gülten Dayıoğlu Çocuk ve Halk Kütüphanesi, Jeoloji Müzesi, Kent Tarihi Müzesi, Kossuth Müzesi, Kütahya Kalesi, Kütahya Muratdağ Kaplıcası, Tavşanlı Belediye Müzesi Tavşanlı Zeytinoğlu Kütüphanesi, Vahitpaşa İl Halk Kütüphanesi, Yedigöller Şehzadeler Parkı Ve Zafertepe Çalköy Zafer Anıtı 'na ilişkin noktasal veriler yöntem aşamaları doğrultusunda raster veriye dönüştürülerek potansiyel harita elde edilmiştir (Şekil 5).

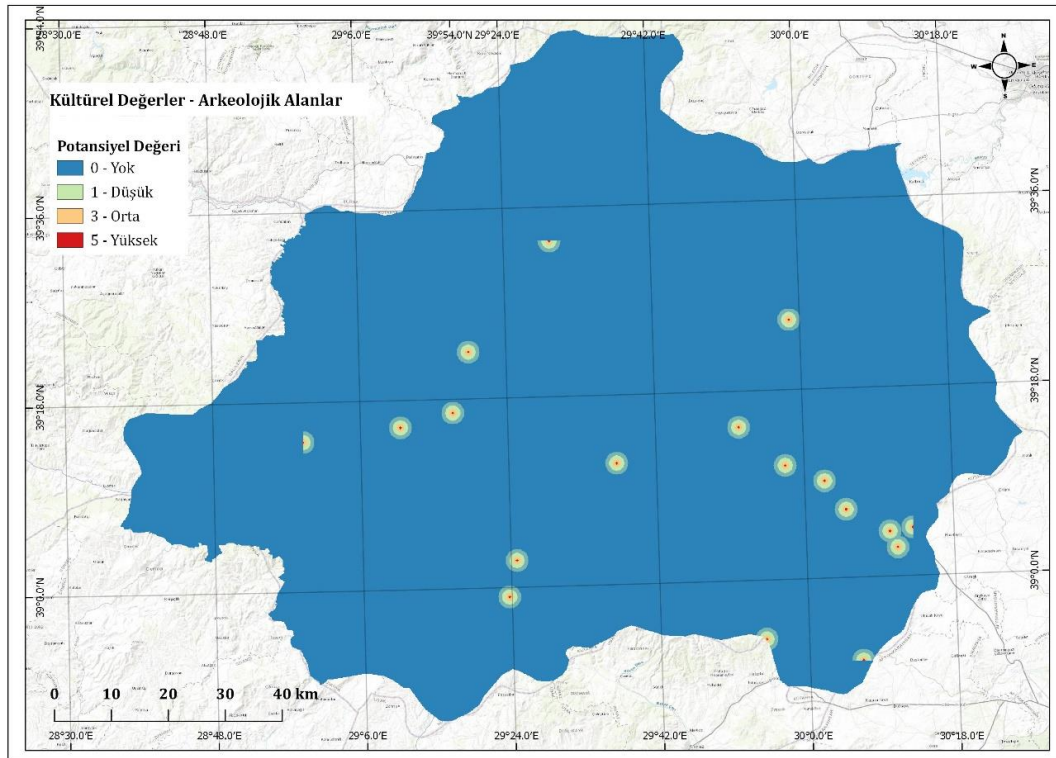
Şekil 5. Kültürel Değerler Anıt ve mekanlar

Dini ve ruhani değerler açısından Kütahya İli'nde bulunan; Alaaddin Keykubat Camii, Yeşil Camii, Servi Camii, Öksüzdoğan Camii, Çinili Camii, Soğuk Çeşme Camii, Saray Camii Zafer Camii, Dönenler Camii, Kırklar Camii, Ahırdı Camii, Ahi Evren Camii, Hıdırlık Mescidi, Ahi Arslan Camii, Şevelli Camisi, Kaditler Camii, Çukurçeşme Camii, İshak Fakih Camii, Karagöz Camii, Kale-i Bala Camii, Sadettin Camii, Saray Camii, Şengül Camii, Takvacılar Camii, Paşam Sultan Türbesi, Molla Bey Camii, Kütahya Ulu Camii, Deve Yatağı Camii, Özbek Camii, Hatuniye Camii, Yeşil Camii ve Küpecik Camii yöntem aşamaları ile ilişkilendirilmiş ve dini değerlere ilişkin turizm potansiyel haritası elde edilmiştir (Şekil 6).

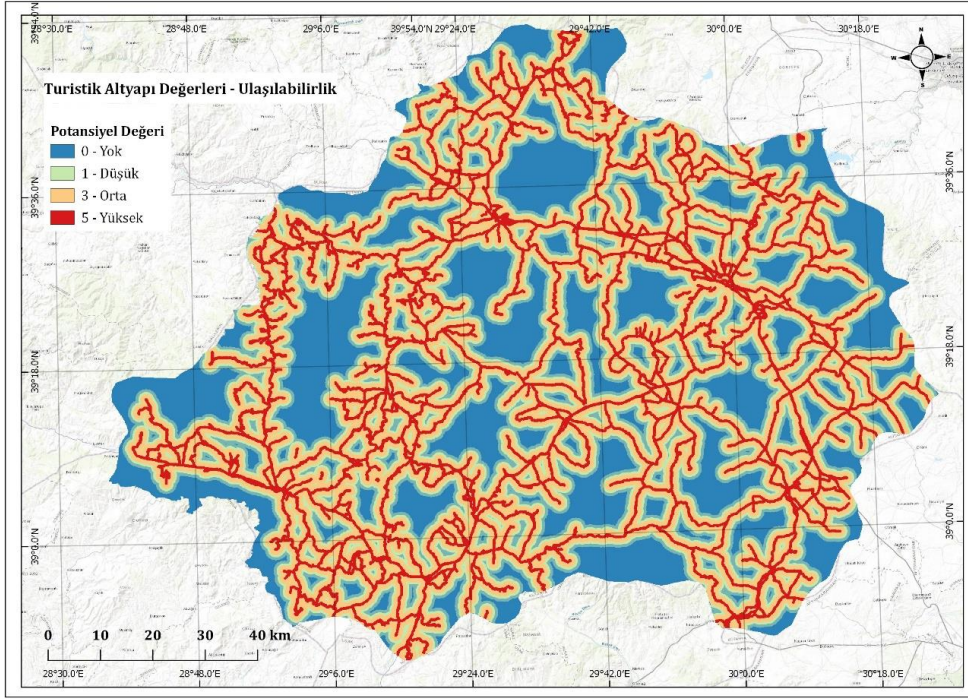
Şekil 6. Dinsel değerler

Arkeolojik alanların kültürel turizm faaliyetlerindeki önemi ve değeri açısından Kütahya İl'inde bulunan Skodrena, Araukome, Hasanlar, Zemmean, Alianon Katoikia, Aragokome, Tibrioupolis, Birgena, Kotiaieion, Soa, Spore, Alia, Mantalos, Kadoi ve Aizanoi antik şehirleri ve kalıntıları yöntemde belirtilen aşamalara göre ele alınmış ve raster veriye dönüştürülmüştür. Bu kapsamda antik şehirlere ve kalıntılarına göre turizm potansiyel haritası oluşturulmuştur (Şekil 7).

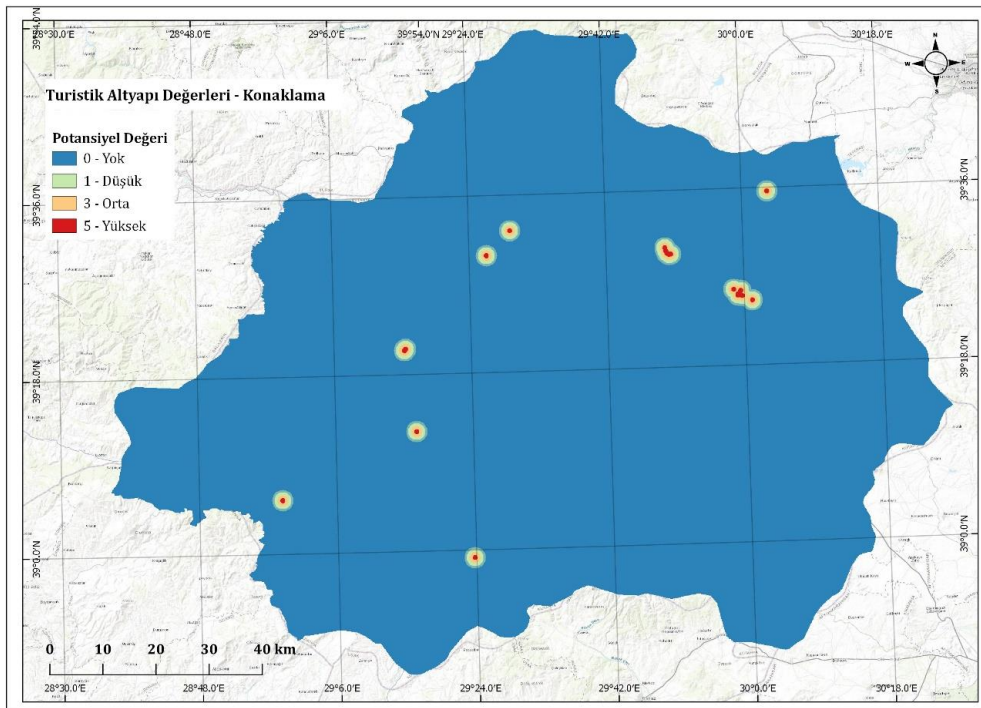
Şekil 7. Antik şehirler ve kalıntılara göre turizm potansiyeli

Ulaşılabilirliğin olmadığı bir bölgede turizm potansiyelinden söz edilemez. Bu bakımdan Kütahya ilinin mevcut ulaşım ağları yöntemle ilişkilendirilerek ulaşılabilirliğe göre potansiyel haritası oluşturulmuştur (Şekil 8).

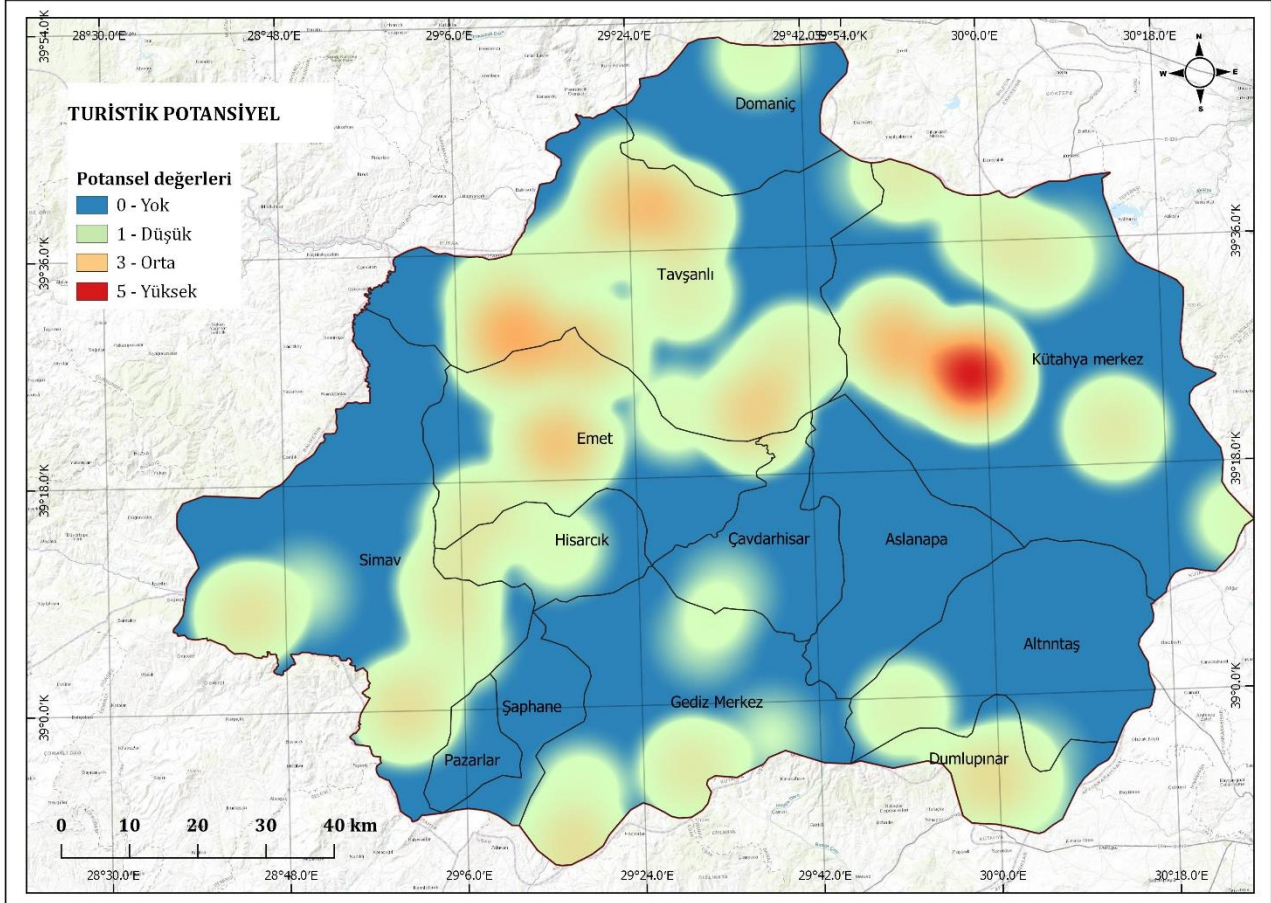
Şekil 8. Ulaşılabilirliğe göre turizm potansiyeli

Konaklama tesislerinin turizm faaliyetlerindeki önemi ve değeri açısından Kütahya İl'inde bulunan Borpark Otel, Çinili Otel, Emet Termal Otel, Gediz Gdz Otel, Grand Çınar Otel, Gül Palas Otel, Gülümser Hatun Termal Otel, Harlek Termal Otel, Hilton Garden Inn Otel, Nehir Termal Otel, Qtahya Otel, Simav Melisa Otel, Tavşanlı Otel, Via Kütahya Otel, Yagona Termal Otel ve Yoncalı Termal Otel yöntemle ilişkilendirilmiş ve konaklama tesislerine göre potansiyel haritası elde edilmiştir (Şekil 9).

Şekil 9. Konaklama tesislerine göre turizm potansiyeli

Kütahya ilinin sahip olduğu bütün turizm kaynakları mekânsal olarak ifade edilmiş ve turizm potansiyeli bilimsel metriklerle göre ele alınmış ve değerlendirilmiştir. Buna göre bahsedilen doğal ve kültürel peyzaj değerleri, ulaşım ağları ve konaklama tesislerine ait elde edilen bütün raster veriler turizm potansiyeli açısından yöntemle ilişkilendirilerek çalışma alanı için potansiyel haritası oluşturulmuştur (Şekil 10).

Şekil 10. Kütahya ilinin turizm potansiyeli

Haritadan da anlaşılacağı gibi Kütahya ili genel olarak turizm potansiyeli orta ve yüksek sayılabilecek alanlara sahiptir. Bu kapsamda Kütahya ili Türkiye Turizm Stratejisi 2023 hedefleri ile paralellik göstermekte, termal ve kültürel turizm faaliyetleri için zengin bir potansiyel sunmaktadır. Çalışma alanı ayrıca doğal kaynaklara dayalı turizm türleri için de potansiyel barındırmaktadır. Bulgulara göre Kütahya il merkezi turistik potansiyeli en yüksek alan, Tavşanlı, Emet, Dumlupınar, Hisarcık ve Simav ilçeleri turizm potansiyeli açısından orta ve yüksek potansiyelle sahip alanlar olarak tespit edilmiştir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Turizmin hareketlerinin ülkemizde ivme kazandığı yıllardan itibaren turizm faaliyetleri doğal ve kültürel peyzaj potansiyeline bağlı olarak gelişmektedir. İlk yıllarda gelişen deniz kum güneş üçlüsüne bağlı turizm anlayışı, yeni turizm destinasyonlarının gelişimi ile birlikte şekillenmiş ya da alternatif turizm türleri önem kazanmıştır.

Artan turizm talebi ile birlikte turizm faaliyetlerinin gerçekleştiği alanlarda turizm potansiyelinin belirlenmesi, özellikle son yıllarda ilgili disiplinlerden turizm araştırmalarına konu olmuştur ve olmaya devam etmektedir (Cengiz ve Güngör, 2006; Doğan ve Yıldız, 2008; Gök ve Tuna, 2013; Günel, 2005; İçellioglu Şarkaya, 2014; Ongun, Gövdere, ve Çiçek, 2016; Sever, 2008; Şahin,

2009; Uğuz Çelik, 2011; Yılmaz Özdemir ve Gürol Kafa, 2012)

Turizm faaliyetlerinin gerçekleştiği bölgelerde yapılan çalışmalar kuşkusuz turizm planlaması için altlık oluşturmaktadır. Bu kapsamda turizm potansiyelinin belirlenmesi ve her bölgeye göre değişen doğal ve kültürel peyzaj özelliklerinin veri olarak kullanımı turizm planlamalarının sürdürülebilirliği bağlamında önemli ve gereklidir. Bu durum özellikle son yıllarda turizmin doğa ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerine dikkat çekilmesi ve uzun vadede ileri düzeyde doğal kaynakların tahribatına neden olacağı gerçeği ile ön plana çıkmaktadır. Bu kapsamda turizm potansiyelinin belirlenmesinde coğrafi bilgi sistemlerine dayanan mekânsal değerlendirmeler değer kazanmaktadır. (Güngör ve Arslan, 2003) Beyşehir örneğinde turizm planlamasında coğrafi bilgi sistemleri kullanım olanaklarını araştırdığı çalışmada turizmin doğal ve çevresel kaynaklara dayalı bir aktivite olduğuna dikkat çekerek turizm planlamalarının etkisinin artırılmasında CBS uygulamalarının önemine dikkat çekmiş ve çalışma alanında doğal ve kültürel peyzaj potansiyeline dayanan turizm ve rekreasyon potansiyelini sayısal altlıklar kullanarak analiz etmiştir. Çalışmada kullanılan yöntem ve elde edilen sonuçlar bağlamında benzerlik olduğu ve turizm türlerine bağlı alansal değerlendirmelerin yapıldığı görülmektedir.

Demirci ve Kavzoğlu (2010) turizm bilgi sisteminin tasarlanmasında coğrafi bilgi sistemlerinden yararlanmış ve veri tabanı tasarımı sürecinde doğal ve kültürel peyzaj değerlerine ilişkin bilgileri kullanmıştır. Bu bağlamda araştırmanın sonuçları ve kullanılan veri tabanları benzerlik göstermektedir. Selim ve Sönmez (2017) coğrafi bilgi sistemleri kullanarak turizm rotası planladıkları çalışmada doğal ve kültürel peyzaj değerlerini altlık olarak kullanmış ve alternatif turizm faaliyetleri kapsamında çalışma alanı olarak seçtikleri Idebessos Antik Kenti'nin sunduğu potansiyeli değerlendirmişlerdir.

Yukarıdaki örneklerden de anlaşılacağı gibi coğrafi bilgi sistemleri turizm potansiyelinin ya da turizm potansiyeline bağlı faaliyetler için uygun alanların belirlenmesinde etkin bir araç olarak kullanılmaktadır.

Bu çalışmada doğal ve kültürel değerleri ile ön plana çıkan Kütahya ilinin sayısal altlıklara dayanan ve söz konusu değerlerin analiz edilmesiyle oluşturulan turizm potansiyel haritaları sunulmuştur. Çoklu kriter analizi ile elde edilen Kütahya ilinin turizm potansiyeli haritası doğal ve kültürel faktörlerin tümünün mekânsal ve sayısal olarak ifadesidir Söz konusu potansiyel turizm planlamasında değerlendirmek üzere kullanılabilir niteliktedir.

KAYNAKÇA

Baykan, E. (2007). Kültür turizmi ve turizmin kültürel varlıklar üzerindeki etkileri. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*(2), 30-49.

Cengiz, T., & Güngör, S. (2006). Artvin İli Topoğrafik Yapı Potansiyelinin Saptanması ve Turizm Faaliyetleri Açısından Değerlendirilmesi. . *Kafkas Üniversitesi Artvin Orman Fakültesi Dergisi*, 7(2), 94-105.

Çelik, S. (2018). Alternatif Turizm. *Journal of International Social Research*, 11(56).

Demirci, Y., & Kavzoğlu, T. (2010). *Kocaeli Turizm Bilgi Sisteminin Tasarlanması*. Paper presented at the III. Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Sempozyumu, Gebze-Kocaeli.

Doğan, S., & Yıldız, Z. (2008). Bölgesel Kalkınma, Turizmin İlişkisi Ve Göller Bölgesi Kalkınmasında Alternatif Turizm Potansiyelinin Kullanılabilirliğine Yönelik Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(6), 147-182.

Emekli, G. (2003). Kültür mirasının kültürel turizm yaklaşımıyla değerlendirilmesi. *Coğrafi Çevre Koruma ve Turizm Sempozyumu*, 16-18.

Gök, A., & Tuna, H. (2013). Turizm pazarlaması açısından Malatya ilinin potansiyelinin belirlenmesi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2013(1), 1-11.

- Günel, V. (2005). Mardin İline Gelen Yerli Turistlerin Profil ve Turistik Davranışlarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma *Coğrafi Bilimler Dergisi/Turkish Journal Geographical Sciences*, 3(2), 55-67.
- Güngör, S., & Arslan, M. (2003). Beyşehir İlçesi Ve Yakın Çevresi Turizm Ve Rekreasyon Kullanımına Yönelik Peyzaj Potansiyelinin Saptanması Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk Tarım Bilimleri Dergisi*, 17(32), 64-73.
- İçellioğlu Şarkaya, C. (2014). Kent Turizmi Ve Marka Kentler: Turizm Potansiyeli Açısından İstanbul'un Swot Analizi. *Sosyal Bilimler Dergisi*(1), 37-55.
- İlhan, A., Çelik, M. A., Gülersoy, A. E., & Gümüş, N. (2017). Cehennem Deresi Kanyonu'nun (Ardanuç, Artvin) Ekoturizm Potansiyeli Açısından Değerlendirilmesi Ve Planlama Önerileri. *Electronic Turkish Studies*, 12(3).
- Kaplan, A., & Örcü, Ö. K. (2019). Burdur Gölü ve Çevresinin Peyzaj Değerleri Açısından Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi. *Mimarlık Bilimleri ve Uygulamaları Dergisi (MBUD)*, 4(2), 105-121.
- Kültür, T., & Bakanlığı, T. (2007). Türkiye Turizm Stratejisi 2023. *Kültür ve Turizm Bakanlığı yayınları*, Ankara.
- Makhadmeh, A., Al-Badarneh, M., Rawashdeh, A., & Al-Shorman, A. (2018). Evaluating the carrying capacity at the archaeological site of Jerash (Gerasa) using mathematical GIS modeling. *The Egyptian Journal of Remote Sensing and Space Science*.
- Mercan, Ş. O., & Pak, A. (2014). Küreselleşme Sürecinde Turizmin Kırsal Boyutu: Kırsal Turizmin Dünü ve Bugünü. *Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi*, 7(2), 29-33.
- Nino, K., Mamo, Y., Mengesha, G., & Kibret, K. S. (2017). GIS based ecotourism potential assessment in Munessa Shashemene Concession Forest and its surrounding area, Ethiopia. *Applied Geography*, 82, 48-58.
- Ongun, U., Gövdere, B., & Çiçek, U. (2016). Yeşilova'nın Kırsal Turizm Potansiyelinin Swot Analizi ile Değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 7(16), 75-88.
- Örcü, Ö. K. (2002). *Eğirdir Yöresindeki Mevcut Peyzaj Değerlerinin Turizm Açısından İrdelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi. (Yüksek Lisans Yüksek Lisans, Fen Bilimleri Enstitüsü, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta). adresinden edinilmiştir.*
- Selim, S., & Sönmez, N. K. (2017). Coğrafi bilgi sistemleri tabanlı rota planlama: Likya Bölgesi Idebessos Antik Kenti. *Türkiye Ormancılık Dergisi*, 18(4), 302-308.
- Sertkaya, Ş. (2001). *Bartın İli kıyı bölgesinin turizm ve rekreasyon potansiyelinin saptanması ve değerlendirilmesi üzerine bir araştırma. (Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara). adresinden edinilmiştir.*
- Sever, R. (2008). Polat Mağarası ve Turizm Potansiyeli. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 13(19), 251-266.
- Şahin, İ. F. (2009). Erzincan İli'nin Turizm Potansiyeli ve İldeki Ekoturizm Uygulamaları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 14(22), 69-88.
- Uğuz Çelik, S. (2011). Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Burhaniye'nin Alternatif Turizm Potansiyeli. *Marmara Coğrafya Dergisi*(24), 332-353.
- Yıldız, Z. (2009). Küresel Isınma ve Alternatif Turizme Yönelim Üzerine Etkileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 1(1), 77-91.
- Yılmaz Özdemir, G., & Gürol Kafa, N. (2012). Balıkesir ilinin kırsal turizm potansiyelinin değerlendirilmesi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(2), 23-32.